

Ruxandra ANTON

Viitorul e un lux

Tot ce se dă, spectacolul montat de Eugen Făt la Teatrul Dramatic „Fani Tardini” Galați, după textul lui Ioan Peter, cu patru actori debutanți și un colaborator al teatrului brăilean „Maria Filotti” dovedește încă odată potențialul și talentul tânărului regizor, pentru că spectacolul lui de debut, *Femeia ca un câmp de luptă* de Matei Vișniec, este un succes al acestui teatru. Așa cum a declarat Eugen Făt, din textul de 78 de pagini al piesei a păstrat doar 3, cu situațiile propuse de autor, restul fiind construit de el sau de actori chiar și prin text spontan, creat la repetiții. Cam asta e povestea adaptării textului. Spectacolul se joacă în Sala Studio ca și cum s-ar juca pe o scenă îngustă, fără posibilități de gradene, însă e pretabil și pentru sala mare a teatrului. În laboratorul montării se află acel fluid al imaginarului făcut să deruteze, să problematizeze, să incite. Se mizează mult pe imagine, pe semne teatrale, suprarealiste în cea mai mare parte, pe o coloană sonoră impunătoare (Portishead cu „Undenied”, muzică țigănească interpretată de Mio Mio), augmentată de pasaje muzicale live și pe povestioare-cheie care dau indicii clare despre personaje. Ansamblul este alcătuit din schițe fin trasate unor situații din peisajul emigrării, tratate în maniera teatrului absurd. Cei trei adolescenți sunt urmăriți pornind de la decizia de a emigra, opreliștile întâlnite și până la eșecul acestui pas. O soluție bună din punct de vedere regizoral este cea a pregătirii spectatorului prin atmosfera creată înaintea reprezentației. Un înger așteaptă în fața cortinei transparente și fotografiază spectatorii, în timp ce, în spatele cortinei, un chitarist cu mască de diavol scoate acorduri lineare. Viziunea regizorală privind profilul psihologic al emigrantului este frustră, critică și puternic conturată înspre patologia retardaților. Ei nu știu de ce și încotro se îndreaptă. Însuși faptul că personajele nu au nume poartă amprenta acestei intenții: ei sunt doar un *unul*, *altul*, *celălalt*, *îngerul*. Infantilismul este subliniat și prin faptul că unul dintre băieți nu se poate despărți de sconcsul lui împăiat, Moloko. Nu întâmplător un animal împăiat are nume, în timp ce personajele nu au; intenția de generalizare este ca o sentință asupra mentalității oricărui emigrant. Deruta lor este descrisă scenic printr-o imagine plastică: cei trei, aflați în spatele unei cortine transparente, mută șase valize dintr-un loc într-altul, se ciocnesc între ei, iar când epuizează toate posibilitățile de aranjare a valizelor se întreabă perplex: „Ce facem acum?”. Motivațiile emigrării sunt puerile: „dacă o să cântăm, o să-mi găsesc femeia mea”. Drumul emigrării este sinuos și nesincronizat cu cei rămași în țară: bunica și-a dorit ca nepotul ei să fie un prinț, dar nu să plece de acasă. Totul se derulează ca într-un vis ce se transformă uneori într-un coșmar unde țipătul se aude în surdina: scenele cu îngerul care fumează, cu băiatul care are drept prieten un șobolan, cu cel care înghite ceasul, cu hoțul care-i jefuiește în tren de portofelul ce arde sau cu vameșul care mănâncă flori. Foarte bine este realizată scena înotului, atunci când băieții sunt nevoiți să sară din tren fiindcă nu aveau bilet, la trecerea peste un pod din Franța. Mai puțin reușită este scena crosului Europei pentru viză; toți par să fi abandonat cursa încă din start și totuși unul dintre ei iese învingător. Epuizați de foame recurg la această soluție, deși erau angajați la un bar de noapte unde cântau fără a fi plătiți. O puternică ironie transpare în scena recitalului băieților, o imitație kitsch a lui Elvis Presley. Există și o scenă în care mesajul nu ajunge la spectator: lângă valizele așezate

pe trei coloane cei trei își pun ochelari de motociclist, își aprind țigările și ciocănesc în valize ca într-o ușă, pe rând, ca și cum sunetul s-ar propaga de la unul la altul, îmbrățișează valizele și își spun marile lor dorințe pe care le văd realizate dincolo de graniță. Povestirea despre iepurași sau cea despre descifrarea viselor de pe chipul oamenilor și amestecarea lor cu cele personale dau o notă de poezie spectacolului. Umorul de o coloratură aparte, ca un zâmbet amar, face suportabilă imaginea dezolantă a condiției emigrantului român. Scena cu minora ajunsă în același club de noapte, jucată cu destulă stângăcie de Tania Ganea, ar fi putut să dea o notă mai gravă demersului teatral. Deși în cheie suprealistă, costumul și recuzita vameșului, interesante vizual, nu justifică o motivație și nu elucidează care viciu al breslei este parodiat. Pasajul în care se intervine cu știri media ce prezintă statistic diferențele dintre nivelul de trai din diverse țări, cu un oarecare umor, rupe spectacolul, dă o notă discordantă în registrului regizoral, mult prea explicit. Era deja clar că „e-ngrozitor că ești aici, pentru că locul acesta are ceva ce tu nu ai” și că „viitorul e un lux” acasă. Remarcabilă este transpunerea în cele cinci personaje, absolut diferite, a actorului Alin Florea. Un joc destul de fluent, sensibil și convingător îl au și ceilalți trei actori: Cosmin Panaite, Iulian Costea și Marius Smântână, cu o notă mai sus fiind primul menționat. Finalul spectacolului nu este suficient de vizibil, lucru ce se poate datora și jocului anemic al actriței Tania Ganea. Dincolo de unele neajunsuri care decurg dintr-o bogăție imaginativă prea stufoasă a regizorului, neținută întotdeauna sub un control logic, sau din unele scăderi ale jocului actoricesc, spectacolul propus de Teatrul Dramatic „Fani Tardini” Galați, are o notă proaspătă, atractivă și interesantă.

În prim-plan, Alin FLOREA